Coördinatie bureau

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 15e Januari 1954 door de Minister van Verkeerswezen verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot regeling van het zeevaartonderwijs", heeft de 22e Februari 1954 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Communications, le 15 janvier 1954, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un avant-projet de loi "réglant l'enseignement maritime", a donné le 22 février 1954 l'avis suivant :

I. - VOORAFGAANDE OPMERKING.

Het voorontwerp van wet strekt er toe, ten behoeve van het zeevaartonderwijs een wettelijk statuut tot stand te brengen in de geest van de wet van 29 Juli 1953 tot regeling van het technisch onderwijs.

In zijn advies over het voorontwerp van deze laatste wet (Parl.Doc.Senaat, nr 112, zitting 1952-1953) had de Raad van State een aantal vormwijzigingen voorgesteld, die niet alle in de wet zijn overgenomen.

Hij mage er zich thans in het algemeen van onthouden, op deze wenken terug te komen, om vooral aandacht te besteden aan die bepalingen, welke speciaal het zeevaartonderwijs betreffen.

II. - ONDERZOEK VAN DE TEKST.

De Franse tekst van het opschrift kan beter als volgt worden gelezen :

"Projet de loi organique de l'enseignement maritime".

De Staatsbijdrage in de uitgaven van de niet door de Staat ingerichte onderwijsinstellingen wordt in de Franse tekst van het voorontwerp nu eens "subvention" dan weer "subside" geheten; het verdient de voorkeur, uitsluitend de woorden "subvention" en "subventionné" te gebruiken zoals in de wet van 29 Juli 1953 tot regeling van het technisch onderwijs. De artikelen 1, 11, 17, 18, 21 en 33 zijn dienovereenkomstig te wijzigen.

.../...

In artikel 2, eerste volzin, Nederlandse tekst is een fout overgenomen uit artikel 2 van de wet van 29 Juli 1953, namelijk : "Luidens onderhavige wet heeft het zeevaartonderwijs tot doel : ...". Het is duidelijk dat hier moet gelezen worden : "Het zeevaartonderwijs, in de zin van deze wet, heeft tot doel ...".

Artikel 2, 2°, zou beter als volgt worden gelezen : "Voor te bereiden voor het onderricht in de technische en speciale vakken van het zeevaartonderwijs.

De Franse tekst van artikel 3 gebruikt ongetwijfeld bij vergissing de woorden "enseignement technique" in plaats van "enseignement maritime".

In het tweede en derde lid van artikel 4 schrijve men "inrichting" in plaats van "school", dat een beperktere betekenis heeft in artikel 5 van de wet tot regeling van het technisch onderwijs, krachtens het welk "iedere inrichting voor technisch onderwijs zoveel scholen omvat als er soorten van onderwijs volgens volledig leerplan . . . worden gegeven.".

De artikelen 5, 6, 7 en 8 zouden beter als volgt worden gelezen :

"Artikel 5.-

Het zeevaartonderwijs van de lagere secundaire cyclus is gericht op het geven van een praktisch-technische opleiding.

.../...

Het kan twee graden omvatten :

1° de eerste graad, normaal bestemd voor leerlingen die op voldoende wijze de derde graad van de lagere studiën hebben voltooid ;

2° de tweede graad, normaal bestemd voor leerlingen die op voldoende wijze de eerste graad hebben voltooid.

Artikel 6.-

Het zeevaartonderwijs van de hogere secundaire cyclus is gericht op het geven van een theoretisch technische opleiding. Het is normaal bestemd voor leerlingen die op voldoende wijze de eerste drie leerjaren van het middelbaar of technisch onderwijs hebben voltooid.

Artikel 7.-

Het zeevaartonderwijs van de hogere cyclus is gericht op het geven van een theoretisch-technische opleiding. Het is normaal bestemd voor leerlingen die op voldoende wijze de drie leerjaren van het middelbaar onderwijs van de hogere graad hebben voltooid.

Artikel 8.-

De Koning bepaalt tot welke cyclus de in de inrichtingen voor zeevaartonderwijs gegeven soorten van onderwijs behoren.".

.../...

In artikel 9 zijn de woorden : "die de verantwoordelijkheid er van heeft overgenomen" te vervangen door : "op wie de verantwoordelijkheid er voor rust". Voor de artikelen 10, 27, 34, 36 en 37 geldt dezelfde opmerking.

In het eerste lid van artikel 10 voege men de woorden "naar gelang van het geval" in tussen de woorden "samengesteld" en "overeenkomstig". In het laatste lid va hetzelfde artikel, Franse tekst, schrijve men "à toute nomination" in plaats van "pour toute nomination".

In artikel 11, laatste lid, Nederlandse tekst, leze men, zoals trouwens in artikel 16 van de wet van 29 Juli 1953 : "... zij vergewissen zich van de waarde der studiën en waken er voor dat ...".

Volgens artikel 12 van het voorontwerp kan de Koning "de voorwaarden tot aflevering van de certificaten, diploma's, brevetten en vergunningen ..." bepalen. Deze bepaling, waarvan het doel het inrichten van het zeevaartonderwijs is, zal de Koning niet in staat stellen, het bezit van een getuigschrift, diploma, brevet of vergunning op te leggen als voorwaarde voor het uitoefenen van bepaalde betrekkingen bij de visserij of het zeewezen ; wel zal zij hem in staat stellen te bepalen, welke de voorwaarden zijn voor de afgifte van deze titels, die opgelegd zijn bij of krachtens andere wetten welke speciaal de veiligheid van de zeevaart betreffen, namelijk de wetten van 21 Juli 1844 op de differentiële rechten, van 27 Mei 1890 houdende instelling

.../...

van een diploma van bekwaamheid dat verplichtend is om als visserspatroon te varen, van 25 Augustus 1920 op de veiligheid der schepen en van 31 December 1951 houdende goedkeuring van het internationaal verdrag betreffende de bewijzen van bekwaamheid van volmatrozen, en van het internationaal verdrag betreffende het diploma van beroepsbekwaamheid van scheepskoks.

Daar sommige van deze wetten reeds voorwaarden voor de afgifte van genoemde titels opleggen, zou uit de tekst van het voorontwerp moeten blijken, dat de Koning deze wetsbepalingen dient te verbiedigen. Aansluitend aan deze opmerking, kan artikel 12 als volgt worden gelezen :

"Artikel 12.-

De Koning kan voor elke afdeling de eisen inzak de toelating van de leerlingen en hun overgang van het ene studiejaar naar het andere, de duur van de studiën, het aantal lesuren, het minimum leerplan en de inrichting der examens bepalen.

In voorkomend geval, met inachtneming van de bijzondere wetten ter zake, bepaalt hij eveneens de eisen inzake afgifte van getuigschriften, diploma's, brevetten en vergunningen, de bekwaamheid waarvan zij getuigen, de vormen waarin zij worden afgegeven, alsook de te verlenen titels en hun qualificatie.".

Volgens de inlichtingen, die de gemachtigde van de Minister van Verkeerswezen aan de Raad van State heeft verstrekt, zullen de in artikel 13 bedoelde examen-

.../...

commissies alleen worden ingesteld voor het eindexamen tot het verkrijgen van de getuigschriften, diploma's, brevetten en vergunningen en zullen ook diegenen, die de lessen van het zeevaartonderwijs niet hebben gevolgd, voor deze commissies de voor het verkrijgen van die titels ingerichte examens kunnen afleggen.

Daarom stelt de Raad van State de volgende tekst voor :

"Artikel 13.-

De getuigschriften, diploma's, brevetten en vergunningen worden verleend door de examencommissies die de Koning samenstelt en waarvan hij de inrichting en de werking regelt. Degenen die geen lessen aan een inrichting voor zeevaartonderwijs hebben gevolgd, kunnen aan deze examens deelnemen. Aan hun toelating kan de Koning nochtens voorwaarden, die hij bepaalt, verbinden.

Een inschrijvingsrecht kan worden geheven, waarvan de Koning het bedrag bepaalt.".

In artikel 14 vervange men de woorden : "In de eerste graad van de lagere cyclussen ...", door : "In de eerste graad van de lagere secundaire cyclus".

De gemachtigde van de Minister van Verkeerswezen heeft de Raad van State medegedeeld, dat de bij artikel 17 voorgeschreven voorwaarden volgens de

.../...

opvatting van de Regering ook gelden voor de benoemingen van de directeurs en onderdirecteurs der inrichtingen voor het zeevaartonderwijs. In het eerste lid van dit artikel, na de woorden "het onderwijzend personeel", moet dus worden ingevoegd : "tot directeur of tot onderdirecteur"; het begin van het tweede lid van hetzelfde artikel leze men als volgt : "Voorlopige of vaste benoemingen tot lid van het onderwijzend personeel, tot directeur of tot onderdirecteur van ...".

In artikel 18 ware het gewenst uitdrukkelijk te zeggen, dat het daar bedoelde personeel het onderwijzend, administratief en werkliedenpersoneel is. In het eerste lid vervange men dus de woorden : "het personeel ... moet" door "De leden van het onderwijzend, administratief en werkliedenpersoneel ... moeten ...".

Artikel 19, betreffende de taalregeling, houdt rekening met de feitelijke toestand inzake zeevaartonderwijs. Uit een oogpunt van wetgevingstechniek is het evenwel verkeerd, bestaande afdelingen en scholen bij naam te noemen, terwijl toch de Koning er andere kan oprichten of subsidiëren en zelfs bestaande kan opheffen. De tekst ware daarom beter als volgt te lezen :

"Artikel 19.-

Het zeevaartonderwijs wordt in de visserijscholen in het Nederlands gegeven. Onderminderd het tweede en derde lid van dit artikel, wordt het in de andere instellingen in het Nederlands en in het Frans gegeven.

.../...

Aan boord van de opleidingsschepen en in de afdelingen voor het lager personeel van de koopvaardijvloot is het onderwijs tweetalig.

Afwijkingen van dit artikel kunnen bij in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt koninklijk besluit worden toegestaan.".

Onder "tweetalig onderwijs" verstaathet tweede lid van dit artikel een onderwijs dat tegelijkertijd in beide talen wordt gegeven en niet een onderwijs dat een Nederlandse en een Franse afdeling omvat.

Daar artikel 20 klaarblijkelijk lessen over de Franse of Nederlandse taal bedoelt, kan misverstand worden voorkomen wanneer men het zindeel : "wordt onderwijs in de tweede landstaal ingericht" vervangt door : "wordt de tweede landstaal onderwezen".

In artikel 25 vervange men de woorden "kunnen gesubsidieerd worden" door "worden ... gesubsidieerd", hetgeen beter beantwoordt aan de bedoeling van de Regering zoals deze in het volgende artikel tot uiting komt.

Onder 4° ware artikel 26 beter als volgt te lezen :

"4° de vakken van het leerplan van een volledige studiecyclus sedert een jaar worden onderwezen. De subsidiëring wordt echter onmiddellijk toegestaan wanneer

.../...

het een reeds gesubsidieerde afdeling betreft, die in het raam van een inrichting voor zeevaartonderwijs wordt omgevormd, of wanneer het een reeds gesubsidieerde maar niet tot het zeevaartonderwijs behorende onderwijsinrichting betreft, die geheel of gedeeltelijk tot afdeling voor zeevaartonderwijs wordt omgevormd.".

In de Franse tekst van het eerste lid van artikel 29 moet het woord "supplémentaires" door "accessoires" worden vervangen.

Het laatste lid van artikel 29 is letterlijk hetzelfde als het laatste lid van artikel 42 van de wet tot regeling van het technisch onderwijs. De terbeschikkingstelling van de leden van het personeel van het technisch onderwijs is evenwel geregeld bij de artikelen 25 en volgende van het koninklijk besluit van 24 Februari 1951, terwijl geen enkele wettelijke of reglementaire tekst voorhanden is aangaande de terbeschikkingstelling van het personeel van het gesubsidieerd zeevaartonderwijs Indien de Regering voornemens is de terbeschikkingstelling van dit personeel te reglementeren, ware het voorontwerp aan te vullen met een bepaling, welke de bevoegdheid om zulks te doen aan de Koning opdraagt.

In de Nederlandse tekst van artikel 30 vervange men de woorden "volgens de modaliteiten" door de woorden "op de wijze".

In de Franse tekst van artikel 30 vervange men de woorden "par tête d'élève" door "par élève".

.../...

In de Nederlandse tekst van artikel 33 vervangt men "subsidie" door "de subsidiëring".

Om in overeenstemming te blijven met de voorgaande artikelen, vervange men in de drie leden van artikel 35 het woord "subsidie" door "toelagen", in het meervoud.

De laatste volzin van het tweede lid van artikel 35 moet in het Nederlands als volgt worden gelezen : "deze intrekking heeft geen weerslag...".

Om de gedachte van de Regering volkomen weer te geven, vervange men in het tweede lid van artikel 36 de woorden "van het bedrijf" door de woorden "in de zeevaartberoepen".

In het opschrift van afdeling 3 lezе men "gesubsidieerde" in plaats van "erkende"; het voorontwerp onderscheidt immers alleen "Rijksinrichtingen" en "gesubsidieerde inrichtingen".

In het laatste lid van artikel 37, Franse tekst, herhale men het woord "par" vóór "son délégué".

Artikel 38 zou beter als volgt worden gelezen :

.../...

"Artikel 38.-

De Koning kan een inrichting of een afdeling van zeevaartonderwijs oprichten en een bijzondere inrichting, afdeling of aanhorigheid van zeevaartonderwijs overnemen, wanneer de economische of sociale noodzaak daarvan zich doet gevoelen.".

In het tweede lid van artikel 39 vervange men de woorden "van het bedrijf" door de woorden "in de zeevaartberoepen", zulks om de redenen opgegeven naar aanleiding van artikel 36.

Volgens de gemachtigde van de Minister van Verkeerswezen is de bedoeling van de Regering, de Koning bevoegdheid te geven tot het vaststellen van het administratief en geldelijk statuut van het personeel der Rijksinrichtingen; het ware aangewezen deze bedoeling als volgt tot uitdrukking te brengen :

"Artikel 42.-

In het kader van de algemene bepalingen van deze wet bepaalt de Koning de organisatie en de werking van de Rijksinrichtingen voor zeevaartonderwijs, het leerplan, alsook het kader, de weddeschalen en het statuut van de leden van het personeel.".

Daar de algemene wetten op de pensioenen van het Rijkspersoneel toepassing vinden op het personeel van de Rijksinrichtingen voor zeevaartonderwijs en van dezer opleidingsschepen, is de bepaling van artikel 43 overbodig. Wenst de Regering dit artikel nochtans te

.../...

handhaven, dan moet daaraan worden toegevoegd, dat op de rechtverkrijgenden van de leden van het personeel ook de bepalingen betreffende de overlevingspensioenen van het Rijkspersoneel toepasselijk zijn.

In artikel 44 dienen de woorden "kan ingeschakeld worden in de kaders van het Rijkspersoneel" te worden vervangen door "in de kaders van het Rijkspersoneel kan worden opgenomen", hetgeen de bedoeling van de Regering beter weergeeft.

In artikel 45 lezc men : "inwoning, voeding, uniform" in plaats van "inwoon, uniform".

In de Nederlandse tekst van dit artikel moet bovendien de uitdrukking "in welke voorwaarden" worden vervangen door : "onder welke voorwaarden".

Hoofdstuk VI van het voorontwerp heeft in het Nederlands "Raad tot verbetering van het zeevaartonderwijs". De Raad van State wijst er op, dat hier geen overeenstemming is met de terminologie van de wet van 29 Juli 1953, die een "Verbeteringsraad van het technisch onderwijs" heeft ingesteld.

In artikel 46 zijn de woorden : "Bij het Ministerie van Verkeerswezen" te vervangen door : "Bij de Minister van Verkeerswezen".

.../...

Hetzelfde artikel, tweede lid, geeft de Koning bevoegdheid om de samenstelling van de Verbeteringsraad te bepalen, zonder echter, zoals in artikel 62 van de wet tot regeling van het technisch onderwijs is gedaan, de criteria daarvoor vast te stellen.

In het vierde lid, 1, van artikel 46, Nederlandse tekst, lezе men "advies uit te brengen" in plaats van "het advies uit te brengen".

Men mag aannemen dat de verplichte adviesinwinning van de Verbeteringsraad tot doel heeft, bepaalde belangen te vrijwaren; zo dit het geval is, zou het voorontwerp sommige door de Koning in acht te nemen regelen betreffende de samenstelling van de Raad moeten bepalen.

Het zou zijn nut hebben, aan artikel 47 een tweede lid toe te voegen, geredigeerd zoals het tweede lid van artikel 66 van de wet tot regeling van het technisch onderwijs :

"Op het advies wordt niet gewacht indien het niet binnen de gestelde termijn verstrekt werd.".

Uit artikel 48 schrappe men het woord "erkenning", dat klaarblijkelijk doelt op een formaliteit die het voorontwerp niet voorschrijft.

Artikel 49 zou meer rekening houden met de inrichting der machten, indien het als volgt was geredigeerd :

.../...

"Artikel 49.-

De Koning bepaalt binnen welke termijn de inrichtingen voor zeevaartonderwijs, die op de dag van de bekendmaking van deze wet zijn opgericht of gesubsidieerd, zich naar de bepalingen van deze wet moeten gedragen.

De Minister van Verkeerswezen kan worden gemachtigd, in bijzondere gevallen van de door de Koning bepaalde termijn af te wijken.".

Teneinde betwistingen te voorkomen betreffende de uitbreiding in de tijd van de bevoegdheid om van artikel 46 af te wijken, stelt de Raad van State voor, het slot van artikel 51 als volgt aan te vullen :

"voor de eerste, bij de artikelen 12 en 13 in uitzicht gestelde besluiten tot uitvoering van deze wet, welke zullen worden genomen binnen ... maanden te rekenen van de dag van de bekendmaking van deze wet.".

I. OBSERVATION PRELIMINAIRE.

L'avant-projet de loi tend à doter l'enseignement maritime d'un statut légal qui s'inspire de la loi du 29 juillet 1953 organique de l'enseignement technique.

Lors de l'examen de l'avant-projet de loi organique de l'enseignement technique, le Conseil d'Etat avait proposé dans son avis (Doc. parl., Sénat n°112, session 1952-1953) des modifications de forme dont certaines n'ont pas été reprises dans la loi.

Le Conseil d'Etat s'est, en général, abstenu de revenir sur ces suggestions en examinant le présent projet, son attention s'étant portée principalement sur les dispositions particulières à l'enseignement maritime.

II. EXAMEN DU TEXTE.

L'intitulé français du projet gagnerait à être libellé comme suit :

"Projet de loi organique de l'enseignement maritime".

.../...

L'intervention financière de l'Etat dans les dépenses des établissements d'enseignement autres que ceux organisés par l'Etat, est appelée dans le texte français de l'avant-projet tantôt "subvention", tantôt "subside". Il serait préférable de n'employer que les termes "subvention" et "subventionné", comme le fait la loi du 29 juillet 1953 organique de l'enseignement technique. Les articles 1er, 11, 17, 18, 21 et 33 devraient être modifiés en conséquence.

L'article 2, 2°, serait mieux rédigé comme suit : "De préparer à l'enseignement des matières techniques et spéciales de l'enseignement maritime".

Le texte français de l'article 3 emploie certainement par méprise les mots "enseignement technique" qui devraient être remplacés par les mots "enseignement maritime".

Aux alinéas 2 et 3 de l'article 4, il conviendrait de remplacer le mot "école" par le mot "établissement", le premier de ces mots ayant un sens plus restrictif à l'article 5 de la loi organique de l'enseignement technique aux termes duquel "chaque établissement comporte autant d'écoles qu'il s'y donne d'enseignements de plein exercice ...".

Les articles 5, 6, 7 et 8 seraient mieux rédigés comme suit :

.../...

"Article 5.-

L'enseignement maritime du cycle secondaire inférieur vise à donner une formation technique pratique.

Il peut comporter deux degrés :

1° le premier degré, destiné normalement à des élèves qui ont terminé avec fruit le troisième degré des études primaires;

2° le second degré, destiné normalement à des élèves ayant terminé avec fruit le premier degré.

Article 6.-

L'enseignement maritime du cycle secondaire supérieur vise à donner une formation technique théorique. Il est destiné normalement à des élèves qui ont terminé avec fruit les trois premières années de l'enseignement moyen ou technique.

Article 7.-

L'enseignement maritime du cycle supérieur vise à donner une formation technique théorique. Il est destiné normalement à des élèves qui ont terminé avec fruit les trois années de l'enseignement moyen du degré supérieur.

Article 8.-

Les cycles auxquels appartiennent les enseignements donnés dans les établissements d'enseignement maritime sont déterminés par le Roi.".

.../...

A l'article 9, il conviendrait de remplacer les mots "qui en a repris la responsabilité" par les mots "qui en assume la responsabilité". Les articles 10, 27, 34, 36 et 37 appellent la même observation.

Au premier alinéa de l'article 10, il y aurait lieu d'insérer entre les mots "composée" et "conformément", les mots "suivant le cas". Au dernier alinéa du texte français, du même article, les mots "pour toute nomination" devraient être remplacés par les mots "à toute nomination".

L'article 12 de l'avant-projet permet au Roi de déterminer "les conditions de délivrance des certificats, diplômes, brevets et licences ...". Cette disposition, qui a pour objet d'organiser l'enseignement maritime, ne permettra pas au Roi d'imposer la possession d'un certificat, d'un diplôme, d'un brevet ou d'une licence comme condition de l'exercice de certaines fonctions dans la pêche ou dans la marine, mais elle permettra au Roi de fixer les conditions de délivrance de ces titres imposés par ou en vertu d'autres lois qui concernent spécialement la sécurité de la navigation, notamment les lois des 21 juillet 1844 sur les droits différentiels, 27 mai 1890 instituant un diplôme de capacité obligatoire pour naviguer en qualité de patron pêcheur, 25 août 1920 sur la sécurité des navires et 31 décembre 1951 approuvant la convention internationale concernant les certificats de capacité de matelot qualifié et la convention internationale concernant le diplôme de capacité professionnelle des cuisiniers de navire.

.../...

Certaines de ces lois imposant déjà des conditions pour la délivrance de ces titres, il devrait résulter du texte de l'avant-projet que le Roi doit respecter ces dispositions légales. Compte tenu de cette observation, l'article 12 pourrait être rédigé comme suit :

"Article 12.-

Le Roi peut déterminer, pour chaque section, les conditions exigées pour l'admission des élèves et pour leur passage d'une année d'études à une autre, la durée des études, le nombre d'heures de cours, le programme minimum des études et l'organisation des examens.

Il détermine également, en se conformant, le cas échéant, aux lois spéciales sur la matière, les conditions de délivrance des certificats, diplômes, brevets et licences, l'aptitude dont ceux-ci témoignent, les formes dans lesquelles ils sont délivrés, ainsi que les titres à conférer et leur qualification.".

Il résulte des renseignements fournis au Conseil d'Etat par le fonctionnaire délégué par le Ministre des Communications que, d'une part, les jurys d'examen visés à l'article 13 de l'avant-projet ne seront institués que pour l'examen final en vue de l'obtention des certificats, diplômes, brevets et licences et que, d'autre part, les personnes qui n'auront pas suivi les cours de l'enseignement maritime, pourront également subir devant ces jurys les examens organisés pour l'obtention de ces titres.

.../...

Le Conseil d'Etat propose, en conséquence, le texte suivant :

"Article 13.-

Les certificats, diplômes, brevets et licences sont conférés par les jurys d'examen que le Roi constitue et dont il règle l'organisation et le fonctionnement. Les personnes qui n'ont pas suivi les cours d'un établissement d'enseignement maritime ont accès à ces examens. Le Roi peut toutefois subordonner leur admission aux conditions qu'il détermine.

Il peut être perçu un droit d'inscription dont le Roi fixe le montant.".

A l'article 14, les mots "Dans le premier degré des cycles secondaires inférieurs ..." devraient être remplacés par les mots "Dans le premier degré du cycle secondaire inférieur ... ".

Le délégué du Ministre des Communications a signalé au Conseil d'Etat que c'est l'intention du Gouvernement de soumettre les nominations des directeurs et sous-directeurs des établissements d'enseignement maritime aux conditions prescrites par l'article 17. Il conviendrait donc d'ajouter au premier alinéa de cet article, les mots "directeur ou sous-directeur" entre les mots "membre du personnel enseignant" et "dans un établissement de l'Etat" et d'insérer, au deuxième alinéa du même article, les mots "de directeur ou de sous-directeur" entre les mots "membre du personnel enseignant" et "d'un établissement subventionné".

.../...

A l'article 18, il serait préférable de dire expressément que le personnel visé est le personnel enseignant, administratif et ouvrier. Il conviendrait donc d'insérer au premier alinéa les mots "enseignant, administratif et ouvrier" entre les mots "les membres du personnel" et "des établissements...".

L'article 19, relatif au régime linguistique, tient compte de la situation de fait en matière d'enseignement maritime. Il est, toutefois, de mauvaise technique législative de viser nommément des sections et des écoles existantes, alors que le Roi pourra en créer ou en subventionner d'autres et même en supprimer parmi celles qui existent. Le texte gagnerait dès lors à être rédigé comme suit :

"Article 19.-

L'enseignement maritime est donné en langue néerlandaise dans les écoles de pêche. Sans préjudice des alinéas 2 et 3 de cet article, il est donné en néerlandais et en français dans les autres institutions.

A bord des navires écoles et dans les sections du personnel subalterne de la marine marchande l'enseignement est bilingue.

Des dérogations au présent article peuvent être autorisées par arrêté royal publié au Moniteur belge.".

Par "enseignement bilingue", le deuxième alinéa de cet article entend un enseignement donné simultanément dans les deux langues et non pas un enseignement comprenant une section néerlandaise et une section française.

L'article 20 visant manifestement des cours de langue française ou néerlandaise, les mots "dans la deuxième langue" devraient , pour éviter toute équivoque, être remplacés par les mots "de la deuxième langue".

Il conviendrait,à l'article 25, de dire : "ou par toute autre personne" et "sont subventionnés", ces derniers mots correspondant à l'intention du Gouvernement telle qu'elle est exprimée à l'article suivant.

Le 4° de l'article 26 serait mieux rédigé comme suit :

"4° lorsque les matières du programme d'un cycle complet sont enseignées depuis un an. La subvention est toutefois accordée immédiatement en cas de transformation d'une section déjà subventionnée au sein d'un établissement d'enseignement maritime ou de transformation en section d'enseignement maritime, d'un établissement ou d'une partie d'établissement déjà subventionné, mais n'appartenant pas à l'enseignement maritime.".

Au texte français du premier alinéa de l'article 29, le mot "supplémentaires" devrait être remplacé par le mot "accessoires".

Le dernier alinéa de l'article 29 reproduit textuellement le dernier alinéa de l'article 42 de la loi organique de l'enseignement technique. Toutefois, la mise en disponibilité des membres du personnel de l'enseignement technique est réglée par les articles 25 et suivants de l'arrêté royal du 24 février 1951, alors qu'en l'espèce aucun texte légal ou réglementaire ne prévoit la mise en disponibilité des membres du personnel de l'enseignement maritime subventionné. Si le Gouvernement a l'intention de réglementer la

.../...

mise en disponibilité de ce personnel, l'avant-projet devrait être complété par une disposition confiant au Roi le pouvoir de réglementer cette matière.

Au texte français de l'article 30, il conviendrait de substituer aux mots : "par tête d'élève" les mots "par élève".

Pour maintenir la concordance avec les articles précédents, il serait préférable de mettre au pluriel le mot "subvention" utilisé à chacun des alinéas de l'article 35.

Les derniers mots de l'alinéa 2 de l'article 36 devraient être remplacés par : "au sein des professions maritimes" pour exprimer complètement la pensée du Gouvernement.

Au titre de la section 3, le mot "agréés" doit être remplacé par le mot "subventionnés", l'avant-projet ne distinguant que les établissements de l'Etat et les établissements subventionnés.

Au dernier alinéa de l'article 37, il conviendrait de répéter le mot "par" avant les mots "son délégué".

L'article 38 serait mieux rédigé comme suit :

"Article 38.-

Le Roi peut créer un établissement ou une section d'enseignement maritime, ainsi que reprendre un établissement, une section ou une annexe d'enseignement maritime privé, lorsque la nécessité économique ou sociale s'en fait sentir.".

.../...

Les derniers mots de l'alinéa 2 de l'article 39 devraient être remplacés par les mots : "au sein des professions maritimes", pour la raison énoncée lors de l'examen de l'article 36.

L'intention du Gouvernement étant, selon le délégué du Ministre des Communications, d'accorder au Roi le pouvoir d'établir le statut administratif et pécuniaire du personnel des établissements de l'Etat, il est indiqué de la préciser en ces termes :

"Article 42.-

Dans le cadre des dispositions générales de la présente loi, le Roi détermine l'organisation et le fonctionnement des établissements d'enseignement maritime de l'Etat, le programme des études, ainsi que le cadre, les barèmes et le statut des membres du personnel.".

Les lois générales sur les pensions du personnel de l'Etat étant applicables aux membres du personnel des établissements d'enseignement maritime de l'Etat et de leurs navires-écoles, la disposition de l'article 43 est superflue. Toutefois, si le Gouvernement désire maintenir cet article, il conviendrait de préciser que les dispositions relatives aux pensions de survie du personnel de l'Etat sont également applicables aux ayants droit des membres du personnel.

A l'article 44, le mot "intercalé" devrait être remplacé par le mot "intégré" qui traduirait mieux l'intention du Gouvernement.

.../...

Le mot "nourriture" devrait être inséré à l'article 45 entre les mots "logement" et "uniforme".

A l'article 46, les mots : "au sein du Ministère des Communications" devraient être remplacés par les mots : "auprès du Ministre des Communications".

Le même article, en son alinéa 2, attribue au Roi le pouvoir de déterminer la composition du conseil de perfectionnement, sans toutefois en préciser les critères comme il est fait à l'article 62 de la loi organique de l'enseignement technique.

On peut présumer que la consultation obligatoire de ce conseil a pour but de protéger certains intérêts; si tel est le cas, l'avant-projet devrait fixer certaines règles relatives à la composition du conseil, que le Roi devrait observer.

Il serait utile d'ajouter à l'article 47 un second alinéa libellé comme suit, à l'instar de l'article 66 de la loi organique de l'enseignement technique :

"Il est passé outre à l'avis si celui-ci n'est pas donné dans le délai requis.".

Le mot "agréation" visant manifestement une formalité que l'avant-projet ne prévoit pas, doit être omis à l'article 48.

Quant à l'article 49, le Conseil d'Etat propose de le rédiger comme suit, de manière à mieux l'adapter à l'organisation des pouvoirs :

.../...

"Article 49.-

Le Roi fixe le délai dans lequel les établissements d'enseignement maritime, créés ou subventionnés au jour de la publication de la présente loi, sont tenus de se conformer aux dispositions de celle-ci.

Le Ministre des Communications peut être autorisé à déroger, dans des cas particuliers, au délai fixé par le Roi.".

Il suggère, en outre, pour éviter des discussions sur l'extension dans le temps du pouvoir de déroger à l'article 46, prévu à l'article 51, d'ajouter à la fin de la disposition les mots : " ... qui seront pris dans les ... mois à compter du jour de la publication de la présente loi".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter
Messieurs : conseiller d'Etat, président

J. COYETTE, raadsheren van State
K. MEES, conseillers d'Etat

J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. MEES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Mi-
expédition délivrée à M. le Minis-

nister van Verkeerswezen.
tre des Communications.

De 1954.

Le 1954.

De Griffier van de Raad van State,

Le Greffier du Conseil d'Etat,

R. DECKMYN.